Kokto.doc

Η ομφαλοσκόπηση βλάπτει σοβαρά το θέατρο

Οι πρώτες θεατρικές παραστάσεις της φετινής χειμερινής περιόδου που δεν ανήκουν στο λεγόμενο εμπορικό θέατρο, αφορούν σε περιορισμένης διάρκειας σκηνικές πράξεις (περίπου μιας ώρας) φτιαγμένες εκ των ενόντων και στις οποίες οι συνέπειες της οικονομικής δυσπραγίας της παραγωγής παρουσιάζεται ως άποψη (;). Εννοείται πως τέτοιες παραστάσεις - ολιγοπρόσωπες και μικρού κόστους παραγωγές- δεν λείπουν καθόλη τη διάρκεια του έτους, προκαλώντας «ζημιά» που μάλλον δεν υποψιάζονται οι συντελεστές της στο ευρύτερο χώρο του θεάτρου.

Και καλά αν η παράσταση καταφέρει να πείσει για το ταλέντο των δημιουργών της , όπως συμβαίνει με την «Κατσαρίδα» του Βασίλη Μαυρογεωργίου στο Δώμα του Θεάτρου του Νέου Κόσμου, που σκηνοθέτησε ο ίδιος. Μαζί με τον Κώστα Γάκη που έγραψε τη μουσική και τα τραγούδια, έστησαν μια προσωπική παράσταση, μοιράζοντας τους ρόλους μεταξύ τους. Η απλοϊκή ιστορία του έργου, που θα μπορούσε να έχει ενδιαφέρουσα πορεία και ως παράσταση για παιδιά, αφορά σε μια μικρή κατσαρίδα που φεύγει από σκοτεινό κόσμο των ομοίων της, αναζητώντας τ' όνειρό της: ν' ανεβεί στο φεγγάρι. Στο δρόμο θα αντιμετωπίσει διάφορες δυσκολίες και θα συναντήσει φίλους κι εχθρούς που θα τη βοηθήσουν να βρει τον εαυτό της.
Ο Βασίλης Μαυρογεωργίου και ο Κώστας Γάκης ζωντάνεψαν με κέφι και πίστη την «Κατσαρίδα» -είναι εντέλει η προσωπική τους εμπλοκή που κάλυψε τις ελλείψεις στο δέσιμο της παράστασης από την απουσία έμπειρου σκηνοθέτη. Ωστόσο, έχω την εντύπωση, πως πέρα από το να διακρίνει το ταλέντο, ο σύγχρονος θεατής έχει ανάγκη περισσότερα πράγματα από μια παράσταση για να νιώσει γεμάτος και να θελήσει σύντομα να ξαναγευτεί τη μαγεία του θεατρικού χώρου.

Θέατρο Τσέπης

Στη μικρή σκηνή (Black Box) του θεάτρου Επί Κολωνώ η Εταιρεία Θεάτρου Φιλιατρό παρουσιάζει τρία μικρά κείμενα του Ζαν Κοκτό, σε μετάφραση και σκηνοθεσία του Βίκου Ναχμία. Η παράσταση είναι μία απ' αυτές τις εσωστρεφείς και χωρίς φανερό στόχο απόπειρες, που προκαλούν ταμήχανη απορία. Πρώτα και κύρια, για ποιους λόγους επελέγησαν τα συγκεκριμένα κείμενα τη συγκεκριμένη στιγμή; Για να απευθυνθείς στο κοινό, πρέπει κάτι να θέλεις να πεις είτε μέσω του έργου είτε μέσω της σκηνοθετικής διαχείρισης του (που σημαίνει ότι μια δημιουργική σκηνοθεσία μπορεί να δώσει αξία ακόμη και σ' ένα αδιάφορο θεατρικό κείμενο). Μπορώ να καταλάβω γιατί κάποιος θα ήθελε να ασχοληθεί με τα «Τρομερά Παιδιά» αλλά τα εν λόγω λιλιπούτεια κείμενα –που μεταφρασμένα χάνουν και τη στιλιστική γοητεία της μητρικής τους γραφής- μόνο ως ασκήσεις σε δραματική σχολή θα μπορούσαν να λειτουργήσουν.
Αλλά εκεί που κανείς σχεδόν εξοργίζεται είναι με τη μωρή φιλοδοξία όσων παρουσιάζονται ως σκηνοθέτες ενώ αγνοούν τα βασικά. Έτσι το πρώτο κείμενο, το «Φάντασμα της Μασσαλίας» που ο Κοκτώ έγραψε για την Εντίθ Πιαφ, ερμηνεύει η

Ίριδα Χατζηαντωνίου ξαπλωμένη καταγής σε μικρή απόσταση από τους θεατές της πρώτης σειράς. Με δεδομένο ότι ο χώρος είναι προβληματικός τόσο ώστε μόνο οι θεατές που κάθονται στις δύο πρώτες σειρές να βλέπουν, ο Βίκος Ναχμίας όφειλε να τοποθετήσει την ηθοποιό προς το βάθος της μικρής σκηνής και βεβαίως όχι σε οριζόντια επί του δαπέδου θέση. Το στοιχείο της βιντεοκάμερας που την παρακολουθεί, προβάλλοντας απευθείας την εικόνα στο τοίχο, αποτελεί μια καλή απόδειξη για την κενή στόχου χρήση της τεχνολογίας.
Ο Νέστωρ Κοψιδάς ερμήνευσε το «Η Άννα η καλή», μια έμμετρη παρλάτα γραμμένη για τη Μαριάν Οσβάλντ. Γιατί άνδρας να ερμηνεύσει το εν λόγω κείμενο δεν έγινε σαφές αλλά ούτε και η ερμηνεία του δικαιολόγησε την επιλογή.
Το μόνο εκ των τριών που είχε ενδιαφέρον ήταν το «Πάει,την έχασα!» που ερμήνευσε ο Γιώργος Νανούρης. Μόνον εδώ φάνηκε η παρουσία του σκηνοθέτη καθώς με απλές λύσεις μεταφερθήκαμε στον εφιάλτη του ήρωα που έχασε την αγαπημένη γυναίκα μέσα στην τρελή κίνηση ενός πανηγυριού. Η παρουσία της Μαρίνας Σκιαδαρέση, που έγραψε την ενδιαφέρουσα μουσική, συμμετέχοντας όπου χρειαζόταν και με τη φωνή της, υπήρξε ένα από τα ελάχιστα θετικά σημεία της παραστασης –στο «Πάει, την έχασα!» δε, υπήρξε καθοριστική.
Εν κατακλείδι, από τη στιγμή που το θέατρο υφίσταται μόνο με την παρουσία και την –έστω παθητική- συμμετοχή των θεατών, οι άνθρωποι του θεάτρου οφείλουν να αποστασιοποιούνται πότε πότε από την ιδιότητα του δημιουργού/παραγωγού και να βάζουν εαυτούς στη θέση (κυριολεκτική και μεταφορική) των θεατών, και να αναρωτιούνται τι έχει να τους πει αυτό που ετοιμάζουν. Θα μπορούσε ο κ. Ναχμίας να προβάλλει την αντίρρηση ότι την παράσταση του δεν θα ’ρθουν να δουν ανυποψίαστοι θεατές. Σύμφωνοι, αλλά οι υποψιασμένοι έχουν απαιτήσεις και δεν έχουν υπομονή. Οι εν θεάτρω ομφαλοσκοπούντες δεν κάνουν καλό σε κανέναν, ούτε καν στο εαυτό τους αλλά σίγουρα προκαλούν ζημιά στο ίδιο το θεάτρο.